

УДК 338.246.2(477)

Вплив міжгалузевих структурних зрушень на економіку регіонів України

Папп В.В.

доктор економічних наук,
професор кафедри туризму і рекреації
Мукачівського державного університету

Бошота Н.В.

кандидат економічних наук,
старший викладач кафедри фінансів
Мукачівського державного університету

У статті розглянуто теоретичні основи аналізу взаємозв'язку між галузевою структурою виробництва і динамікою регіонального розвитку. Сформований методичний підхід для оцінки системи збалансованих макро-економічних показників, що відображають основні взаємозв'язки в економіці регіону. Обґрунтовано необхідність моделювання системних міжгалузевих і міжрегіональних взаємозв'язків економіки регіонів.

Ключові слова: економіка, структура, розвиток, види економічної діяльності, взаємозв'язок, система, процес.

Папп В.В., Бошота Н.В. ВЛИЯНИЕ МЕЖОТРАСЛЕВЫХ СТРУКТУРНЫХ СДВИГОВ В ЭКОНОМИКЕ РЕГИОНОВ УКРАИНЫ

В статье рассмотрены теоретические основы анализа взаимосвязи между отраслевой структурой производства и динамикой регионального развития. Сформирован методический подход для оценки системы сбалансированных макроэкономических показателей, отражающих основные взаимосвязи в экономике региона. Обоснована необходимость моделирования системных межотраслевых и межрегиональных взаимосвязей экономики регионов.

Ключевые слова: экономика, структура, развитие, виды экономической деятельности, взаимосвязь, система, процесс.

Papp V.V., Boshota N.V. THE IMPACT OF INTERSECTORAL STRUCTURAL CHANGES IN THE ECONOMY OF THE REGIONS OF UKRAINE

The theoretical bases of the analysis of interrelation between the industrial structure of production and the dynamics of regional development are considered in the article. A methodical approach is developed to assess the system of balanced macroeconomic indicators that reflect the main interrelations in the economy of the region. The necessity of modeling of system interbranch and interregional interrelations of the regional economy is substantiated.

Keywords: economy, structure, development, economic activity, relationship, system, process.

Постановка проблеми. За роки ринкових перетворень у багатьох регіонах країни відбулася деформація структури економіки, що негативно позначається як на ефективності регіональної економіки, так і на соціальному розвитку. Процеси глобалізації проникли на регіональний рівень економіки, що змушує господарюючі суб'єкти та регіональні органи влади вживати заходи щодо структурної перебудови економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідженню питань структурних зрушень в економіці регіонів присвячено праці багатьох вчених, зокрема Біла Н.Г. [1], Бойко О.М. [2], Гончаров Ю.В. [3], Коломийцева О.В. [4], Луцків О.М. [5], Кононенко В.І. [6], Титаренко Л.М. [7] та ін.

Проте багато питань, пов'язаних із сучасним станом формування структури економіки регіонів країни залишаються невирішеними.

Цілі статті. Мета статті полягає в концептуальному обґрунтуванні пріоритетних напрямків структурних зрушень в економіці регіону та механізмів їх реалізації на основі теоретико-методичного дослідження процесів структурної трансформації в регіональних економічних системах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вивчення економічної асиметрії регіонів країни в структурному аспекті обумовлено комплексом причин, основними з яких є подальша диференціація територій за рівнем економічного розвитку, посилення економічної диспропорційності, що найчастіше прояв-

ляються в крайніх формах дезінтеграції економічного простору країни.

Економіка регіонів знаходиться в постійному розвитку: те що сьогодні вважається нормою, завтра стане відхиленням від неї. Багато якісних характеристик регіонального розвитку, таких як інтелектуальний потенціал регіону або якість життя на сьогоднішній день взагалі не піддаються вимірюванню. Також є спірним питання необхідності законодавчого оформлення навіть таких порівняльних параметрів, як рівень життя населення або середній споживчий кошук.

Зрушення в структурі економіки – це складна система зміни взаємопов'язаних пропорцій, що протікають під впливом наявного технічного базису, соціальних механізмів виробництва, розподілу, обміну та споживання відповідно до інтересів громадськості, потребами, наявними ресурсами і досягнутим рівнем продуктивності праці та ефективності капіталу. Будь-які структурні зрушення можна виміряти, розглядаючи динаміку зміни питомої ваги і частки відповідного структурного елементу або показника часу.

Механізм структурних зрушень передбачає суперечливу взаємодію елементів економічної структури, за допомогою яких здійснюються структурні зміни. Стосовно структури економіки механізм структурних зрушень можна визначити як механізм узгодження зрушень в структурі виробництва, розподілу, обміну та споживання зі зрушеннями в структурі потреб. Як і будь-який економічний механізм, механізм структурних зрушень складається з суб'єктів, об'єктів і їх взаємодії. Суб'єктами структурних зрушень є господарючі суб'єкти на різних рівнях економіки. Об'єктами структурних зрушень є різні елементи економічної системи, що становлять ті чи інші економічні пропорції, що володіють якісною і кількісною визначеністю на макро-, мезо- і мікрорівнях. Це можуть бути окремі категорії населення з різним рівнем доходу, елементи попиту і пропозиції, виробничі одиниці, ранжування за формами власності, обсягом виробленої продукції, галузевою ознакою і т.д.

Завдання оптимізації механізму структурних зрушень в економіці на сучасному етапі розвитку не може бути успішно вирішене без застосування провідних логістичних технологій і підходів. Як прикладна наука, логістика розробляє нові, ефективні методи управління матеріальними, фінансовими та інформаційними потоками в сферах виробництва і обігу. У вітчизняній і зарубіжній літературі можна

зустріти більш широке трактування поняття логістики, в якій об'єкт управління не обмежується перерахованими матеріальними і нематеріальними потоками. Сьогодні до логістики відносять управління людськими, енергетичними, транспортними, фінансовими, інформаційними та іншими потоками, що мають місце в економічних системах. Термін логістика використовується також в ситуаціях, пов'язаних з чітким плануванням узгодженої послідовності дій.

Специфіка логістики в застосуванні до структурних зрушень полягає у виділенні єдиної функції управління різними зрушеннями в структурі економіки на всіх рівнях господарювання, приведення їх у відповідність зі структурою інтересів і потреб економічних суб'єктів. З точки зору логістики найбільш оптимальним буде такий механізм структурних зрушень в економіці, при якому оптимізуються основні матеріально-вартісні, міграційні та інформаційні потоки між суб'єктами господарювання, з метою найбільш повного задоволення потреб і реалізації економічних інтересів цих суб'єктів. Крім того, структурні зрушення самі можуть бути представлені у вигляді своєрідних потоків, що призводять до зміни основних аспектів економічної системи.

Об'єктами аналізу в цьому випадку виступають такі категорії:

- структура економіки на мікро-, мезо- і макрорівнях;
- структурні зрушення в економіці на всіх її рівнях;
- основні структуротворчі матеріально-вартісні, міграційні та інформаційні потоки.

У таблиці представлено структуру фінансових результатів за видами економічної діяльності в Україні (див. табл. 1).

Логістичний інжиніринг механізму зрушень в структурі економіки починається з визначення структуротворчого потоку, який представляє собою матеріально-вартісний, людський або інформаційний потік, що лежить в основі того чи іншого структурного зрушення в економіці або протистоїть йому. Це дозволяє розглянути взаємозалежні структурні зрушення в економіці не послідовно, а паралельно, що сприяє дотриманню принципу системності та комплексності, підвищенню їх якості і ефективності в процесі подальшого здійснення.

Саме логістика здатна забезпечити таку системну оптимізацію механізму структурних зрушень в економіці, яка може адекватно, мобільно і ефективно реагувати на зміни еко-

номічної кон'юнктури, потреб і інтересів господарюючих суб'єктів з одночасною внутрішньою реорганізацією ресурсного потенціалу розглянутих структур. В якості основних логістичних показників розвитку структурних зрушень в економіці можна використовувати їх основні кількісні характеристики, такі як швидкість, інтенсивність, витрати на здійснення.

Оптимізація механізму структурних зрушень в економіці з точки зору логістики ґрунтується на наступній сукупності вихідних положень:

- вихідна структура економіки розглядається як складна цілісна система, що містить у собі ряд структурних зрушень;
- кожне структурне зрушення в даній системі має власні критерії оптимальності, що відображають внутрішні інтереси і потреби його суб'єктів;
- розвиток вихідної економічної структури є процесом взаємодії утворюючих її структурних зрушень;
- взаємодія структурних зрушень в економіці є логістичною системою, мета якої поля-

Таблиця 1

Фінансові результати підприємств до оподаткування за видами економічної діяльності у 2015 році [8]

(млн.грн.)

Види економічної діяльності	Фінансовий результат до оподаткування	Підприємства, які одержали прибуток		Підприємства, які одержали збиток	
		у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат	у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат
Усього	-340126,6	73,7	475321,2	26,3	815447,8
сільське, лісове та рибне господарство	103137,6	88,5	128880,2	11,5	25742,6
промисловість	-181360,9	72,9	90315,9	27,1	271676,8
будівництво	-25074,1	71,1	5648,1	28,9	30722,2
оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	-80564,3	76,1	56898,4	23,9	137462,7
транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	-13921,8	70,9	23093,7	29,1	37015,5
тимчасове розміщування й організація харчування	-7094,4	71,9	771,4	28,1	7865,8
інформація та телекомунікації	-10166,6	71,0	12057,3	29,0	22223,9
фінансова та страхова діяльність	-171,3	63,3	103182,0	36,7	103353,3
операції з нерухомим майном	-63470,1	60,6	39330,9	39,4	102801,0
професійна, наукова та технічна діяльність	-47964,1	69,6	10023,2	30,4	57987,3
діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	-9425,1	69,3	3797,8	30,7	13222,9
освіта	105,3	71,5	225,7	28,5	120,4
охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	-961,1	69,8	547,7	30,2	1508,8
мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	-3489,2	62,6	109,0	37,4	3598,2
надання інших видів послуг	293,5	72,5	439,9	27,5	146,4

Таблиця 2

Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності за 2010-2015 роки [8]
(млн.грн)

Види економічної діяльності	Роки					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Усього	180575,5	241286,0	273256,0	249873,4	219419,9	273116,4
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	11062,6	16466,0	18883,7	18587,4	18795,7	30154,7
Сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг	10817,7	16140,9	18564,2	18175,0	18388,1	29309,7
Лісове господарство та лісозаготівлі	177,8	283,1	281,4	383,4	381,0	788,5
Рибне господарство	67,1	42,0	38,1	29,0	26,6	56,5
Промисловість	55384,4	78725,8	91598,4	97574,1	86242,0	87656,0
Будівництво	29767,0	31990,8	40760,3	40796,2	36056,7	43463,7
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	18550,4	24067,9	24531,6	22190,3	20715,7	20662,9
Оптова та роздрібна торгівля автотранспортними засобами та мотоциклами, їх ремонт	1404,1	2709,8	1104,7	964,9	961,5	1469,0
Оптова торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами	11996,0	14872,6	17514,4	15251,5	13245,2	13535,7
Роздрібна торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами	5150,3	6485,5	5912,5	5973,9	6509,0	5658,2
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	19322,4	25498,2	32413,0	18472,6	15498,2	18704,0
Наземний і трубопровідний транспорт	6725,5	8837,8	15076,9	4535,1	3916,2	8120,1
Водний транспорт	152,4	130,1	98,7	116,2	204,8	302,5
Авіаційний транспорт	614,9	841,0	774,3	536,1	410,2	647,8
Складське господарство та допоміжна діяльність у сфері транспорту	11705,1	15538,2	16077,6	13073,7	10837,0	9529,5
Поштова та кур'єрська діяльність	124,5	151,1	385,5	211,5	130,0	104,2
Тимчасове розміщення й організація харчування	1033,2	1572,7	2264,9	1476,8	1482,0	1393,1
Тимчасове розміщення	679,1	1010,8	1534,7	872,2	867,1	890,2
Діяльність із забезпечення стравими та напоями	354,1	561,9	730,2	604,6	614,9	502,9
Інформація та телекомунікації	8625,8	9730,0	10167,7	9864,0	8175,1	22975,0
Видавнича діяльність, радіомовлення, телебачення	1923,8	2643,0	2775,0	2354,1	1840,8	2304,2
Телекомунікації (електрозв'язок)	6354,5	6506,8	6771,6	6875,4	5664,0	19536,4
Комп'ютерне програмування та надання інших інформаційних послуг	347,5	580,2	621,2	634,5	670,3	1134,3
Фінансова та страхова діяльність	5861,5	5972,3	7353,3	6646,8	6214,5	6448,0

Продовження таблиці 2

Операції з нерухомим майном	9861,0	14598,9	12368,6	13550,4	11230,2	11899,0
Професійна, наукова та технічна діяльність	4991,7	10491,9	9021,3	3621,3	2921,5	4065,2
Діяльність у сферах права та бухгалтерського обліку, архітектури та інжинірингу, технічні випробування та дослідження	4135,4	9069,0	7588,4	2669,6	2314,8	3244,4
Наукові дослідження та розробки	549,7	717,9	548,8	599,2	375,4	518,2
Інша професійна, наукова та технічна діяльність	306,6	705,0	884,1	352,5	231,3	302,6
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	2973,8	3928,8	4973,9	4013,9	3565,1	6535,2
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	7769,9	11437,6	11692,8	7546,2	5808,0	13942,4
Освіта	1818,4	2090,7	1463,5	1030,5	820,9	1540,1
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	1920,1	2113,2	2707,2	1746,2	1223,9	2367,2
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	976,7	1437,3	2598,0	2544,5	508,7	1044,3
Надання інших видів послуг	656,6	1163,9	457,8	212,2	161,7	265,6

гає у найкращому поєднанні інтересів і задоволення потреб суб'єктів всіх взаємодіючих структурних зрушень.

Зазначена логістична система структурних зрушень в економіці має внутрісистемні зв'язки і зв'язки із зовнішнім середовищем. Рівень охоплення структурних зрушень логістичною системою може варіюватися від регіонального до міжрегіонального, від окремого підприємства до економіки країни і світового господарства в цілому. Відповідно, за масштабом сфери діяльності логістичні системи структурних зрушень поділяються на макро-, мезо- і мікрологістичні, в яких інтегруються в одну систему структурні зрушення в економіці однієї країни, галузі, регіону, фірми або домашнього господарства. Важливим аспектом структурних змін в економіці є рівень інвестиційних вкладень. Тенденції розвитку інвестування у галузі економіки та соціальну сферу в Україні наведені в таблиці 2.

Охарактеризувати етапи логістичного процесу оптимізації механізму структурних зрушень в економіці можна у вигляді розгалуженої системи, коли кожен наступний рівень включає в себе попередні. З цих позицій структурні зрушення у світовому господарстві можна представити як сукупність структурних зрушень на рівні індивідів і домашніх господарств, їх інтересів і потреб. Це означає, що логістичні процеси структурних зрушень в

економіці, які відбуваються на рівні домашніх господарств є складовою частиною мікрологістичних процесів на рівні підприємств, і в той же час – мезологістичних структурних зрушень на рівні галузей і регіонів і макрологістичних на рівні національних економік і світового господарства в цілому. В сукупності, вони формують основні стадії суспільного відтворення, відповідно до яких проходить макрологістичний процес структурних зрушень в економіці. У свою чергу кожна із зазначених логістичних систем також ієрархічна. Так, структурні зрушення на рівні підприємства складаються з зрушень на рівні його цехів, відділів, дільниць, робочих місць і т.д. Однак, подібне подрібнення логістичних систем на елементарні частини не завжди виправдано. Іноді, для того щоб виявити основні закономірності розвитку структури економіки досить розглянути логістику структурних зрушень на попередньому рівні.

Стратегічним напрямком розвитку галузей економіки є оновлення основних фондів. Вартість основних засобів України за видами економічної діяльності представлена в таблиці 3.

З точки зору логістики оптимізація структурних зрушень в економіці виглядає як оптимізація їх механізму, перш за все, як організація поєднаних фінансових та інформаційних потоків між структурою виробництва, розподілу, обміну та споживання і структурою

економічних інтересів і потреб, що сприяє вирішенню основного протиріччя механізму структурних зрушень, що виступає у вигляді протиріччя між економічними інтересами та потребами суб'єктів структурних зрушень і розподілом капітальних ресурсів між ними і об'єктами зрушень.

Інформаційні потоки переносять різноманітну економічну інформацію від її джерел до споживачів і, поряд з розподілом капітальних ресурсів, відіграють помітну роль у функціонуванні механізму структурних зрушень. Ці потоки переважно відповідають основним матеріально-вартісним і людським потокам (і відповідно структурним зрушенням в економіці), а найчастіше керують ними. Різниця

швидкостей зазначених потоків може призводити до часових лагів між ними.

Інформаційні потоки можуть корелювати з матеріально-вартісними і людськими потоками, а можуть мати і незалежне, самостійне значення. Значний відрив інформаційних потоків від матеріальних потоків в економічній системі загрожує негативними наслідками. З огляду на те, що часові лаги між зазначеними потоками носять статистично невизначений характер, логістична система структурних зрушень повинна мати надійний інструментарій для відстеження згаданої кореляції.

Все, що стосується інформаційних потоків, в повній мірі відноситься і до фінансових потоків, що постачають структурні зрушення необ-

Таблиця 3

**Вартість основних засобів України
за видами економічної діяльності у 2013-2015 роках [8]**

(млн.грн.)

Види економічної діяльності	Роки		
	2013	2014	2015
Усього	10401324	13752117	7641357
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	156013	171392	210169
Сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг	151833	167283	205575
Лісове господарство та лісозаготівлі	3054	3294	3793
Рибне господарство	1126	815	801
Промисловість	1749110	1937821	3842517
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	309757	362722	379055
Переробна промисловість	599980	756277	1656971
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	773134	758886	1736058
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	66239	59936	70433
Будівництво	82646	64352	62090
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	123041	125507	135378
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	6403272	9752902	1418312
Тимчасове розміщування й організація харчування	32622	27276	27985
Інформація та телекомунікації	70222	69440	76546
Фінансова та страхова діяльність	57048	49718	51238
Операції з нерухомим майном	652366	533328	666855
Професійна, наукова та технічна діяльність	35188	29626	31347
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	380938	333493	407506
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	380	389	581
Освіта	3246	3117	3117
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	14001	11124	12912
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	24684	23038	23581
Надання інших видів послуг	2020	1822	2110

хідними для їх розвитку інвестиційними ресурсами. Інформаційні та відповідні їм фінансові потоки відіграють ключову роль у вирішенні протиріччя механізму структурних зрушень в економіці, розподіляючи інформацію і ресурси між суб'єктами і об'єктами, що їх утворюють.

Протиріччя механізму структурних зрушень може вирішуватися стихійно, незалежно від волі суб'єктів і за допомогою регулюючої функції одного або декількох суб'єктів господарювання. Ринкові логістичні системи також мають регулятор (інформаційний, фінансовий центр), що відслідковує основні матеріально-вартісні потоки в системі і оптимізує їх. В економічних системах роль регуляторів виконують керівники та керуючі структури підприємств, корпорацій, галузевих і регіональних комплексів. Це може бути держава в особі відповідних державних або регіональних органів.

Регулятор використовує всі можливі інструменти для отримання із зовнішнього середовища необхідних сировини, матеріальних, фінансових, трудових та інших ресурсів для розвитку відповідних структурних зрушень. Наявність регуляторів в логістичних системах структурних зрушень робить їх саморегульованими, тобто в процесі розвитку економічна система сама змінює і вдосконалює свою структуру, здійснює необхідні структурні зрушення, адаптується до зовнішнього і внутрішнього, ринкового та адміністративного середовища.

У логістичній системі структурних зрушень в економіці регулятор здійснює такі функції:

- аналітичну: оптимізація наявних в системі структурних зрушень і взаємодій між ними;
- стимулюючу: ініціювання бажаних зрушень в структурі економічної системи;
- інформаційну: регулювання інформаційних потоків між суб'єктами структурних зрушень;
- розподільчу і перерозподільчу: управління централізованими фінансовими потоками та інвестиційними ресурсами між структурними зрушеннями;
- контролюючу: контроль за здійсненням структурних зрушень в економічній системі.

У процесі здійснення вищезазначених функцій регулятор пов'язаний із зовнішніми і внутрішніми структурними зрушеннями прямими і зворотними зв'язками. За прямими зв'язками здійснюється передача інформації, фінансових ресурсів і управлінських впливів від структурних змін вищих ієрархічних систем економіки і від регулятора до елементів структурних зрушень своєї підсистеми. Зворотній зв'язок уможливорює передачу сигналів від

структурних зрушень їх регулятору, а також – зовнішньому середовищу і зрушень в структурі вищого порядку.

Логістична економічна система являє собою впорядковану структуру зі своїм механізмом і регулятором, в якій здійснюється планування і реалізація структурних зрушень, їх сукупного ресурсного потенціалу, що розподіляється у вигляді логістичних матеріальних, людських і нематеріальних потоків, на основі інформаційних і фінансових зв'язків. При цьому регулятор структурних зрушень в залежності від їх характеристик і параметрів може використовувати одну з перерахованих нижче стратегій з метою розв'язання основного протиріччя механізму зрушень в структурі економіки: протидії, згладжування (стримування), прориву, експансії, структурної хвилі.

Зрушення в структурі сучасної економіки збігаються з інтенсивною інформатизацією господарського життя на основі локальних і глобальних комп'ютерних мереж, які стають природним логістичним інструментом механізму структурних зрушень. Логіка глобальних мереж веде до такого способу вирішення протиріччя між зрушеннями в структурі економічних інтересів і потреб і розподілом капітальних ресурсів між окремими структурними сферами, коли особливий регулятор структурних зрушень вже не потрібен. В цих умовах неважливо, чи знаходяться суб'єкт і об'єкт структурних зрушень в сусідніх кімнатах або на різних континентах, під юрисдикцією одного або різних держав. Причому доставка необхідних для розвитку бажаних структурних зрушень фінансових ресурсів можлива також за вказаними глобальними мережами в короткі строки. Таким чином, сучасні структурні зрушення все більше стають самокерованою логістичною системою з власними механізмами саморегулювання і самовідтворення.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, процес глобалізації структурних зрушень відображає сучасний етап розвитку суспільства, коли провідні країни вже вступили в постіндустріальну суспільно-економічну формацію, яка також називається інформаційним (сервісним) суспільством. Людство вступає в еру інформаційних економічних відносин. У цьому суспільстві обмін інформацією стає основним двигуном і регулятором структурних зрушень в економіці.

Структурні перетворення в регіоні повинні бути підпорядковані формуванню таких співвідношень і взаємозв'язків структурних складових економіки, які створюватимуть умови

для найбільш ефективного функціонування економіки регіону з метою максимального задоволення економічних і соціальних потреб населення з урахуванням наявних ресурсних можливостей і обмежень. У цьому полягає основна мета структурної політики регіону, яка є невід'ємною складовою регіональної економічної політики.

Механізми реалізації стратегії структурних зрушень в економіці регіону слід фор-

мувати в рамках системи стратегічного управління розвитком регіону. При цьому в сукупності використовуваних інструментів домінуюча роль повинна належати програмному інструменту, який дозволяє здійснити централізацію дій при формуванні стратегії соціально-економічного розвитку регіону, концентрацію його ресурсів на вирішення пріоритетних, в тому числі структурних проблем розвитку економіки.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Біла Н.Г. Економічна криза та структурні зрушення в економіці / Н.Г. Біла // Держава та регіони. – 2009. – № 5. – С. 21–26.
2. Бойко О.М. Особливості розвитку структурно-динамічних зрушень в економіці України / О.М. Бойко // Національне господарство України: теорія та практика управління: зб. Наук. праць. – К.: Рада з вивчення продуктивних сил України, 2008. – С. 29-36.
3. Гончаров Ю.В. Ресурсний потенціал промисловості України та розвиток конкурентоспроможності національної економіки / Ю.В. Гончаров, Д.В. Крищенко // Науковий вісник Національної академії ДПС України. – 2006. – № 1-2. – С. 33-34.
4. Коломийцева О.В. Вплив світових тенденцій на формування структурних зрушень в економіці країни / О.В. Коломийцева // Вісник Хмельницького національного університету. – Сер.: Економічні науки. – 2010. – № 1. – Т. 2. – С. 289-294.
5. Луцків О.М. Особливості динаміки структурних зрушень в економіці регіонів України / О. М. Луцків // Регіональна економіка. – 2016. – № 1. – С. 39-50.
6. Механізм структурних зрушень в економіці України (монографія) / В.І. Кононенко, О.О. Веклич, Л.М. Шабліста та ін.; відпов. ред. д.е.н. В.І. Кононенко. – К.: Ін-т економіки НАНУ, 2002. – 288 с.
7. Титаренко Л.М. Структурні зрушення національної економіки в умовах євроінтеграції / Л.М. Титаренко // Вісник ОНУ ім. І.І. Мечнікова. – 2013. – Т.18. – Вип. 3/3. – С. 108-111.
8. Офіційний сайт Державної служби статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>